

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal 9-77
Es. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

3181. Dl. Hamasetter Róbert
BUDAPEST
I. Disztár 2. II. 8.

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 július 5 Kedd

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 148 szám

5687 Tamuz 5

Maniu Gyula nyílt levele Bratianu Jonelhez A nemzeti parasztpárt okmányokkal bizonyítja, hogy a kormány az egész csendőrségi apparátust a liberális propaganda szolgálatába állította

(Bucuresti-Bukarest, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két nap választ el mindössze az urnák előtti nagy erőpróbától és a választási izgalmak hullámai egyre magasabbra tornyosulnak. Az összes miniszterek és a pártok vezetői választási propagandauton vannak és az utolsó erőfeszítéseket kísérik meg a választási siker érdekében. Az utóbbi napoknak kétségtelenül legjelentősebb eseménye az a nyílt levél, amelyet Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt elnöke intézett Bratianu miniszterelnökhöz. Ez a levél cáfolhatatlan dokumentumok segítségével bizonyítja be, hogy az ország teljes csendőrségét és közigazgatási apparátusát a liberális párt győzelméért indította harcba a kormány és a már eddig foganatosított intézkedések, valamint az ismét fellángoló választási brutalitások teljes képet nyújtanak a csütörtöki választás szabadságáról és törvényességéről.

A nyílt levelet teljes terjedelmében alább közöljük:

Miniszterelnök Ur!

Rendületlenül állva hitünk, hogy az ország kormányának kötelessége a törvényességet és az alapvető alkotmányos intézményeket megvédeni és bízva abban, hogy politikai ellenfeleinket hazafiasság és személyi becsületesség vezetik, tudomására hozzuk Önnek az alábbi tényeket és azonnali intézkedéseket kérünk.

A tények, amelyeket alább ismertetünk, messze kiemelkednek a törvénytelen és visszaélések mélységéből — részint azért, mert azzal a veszedelemmel fenyegetnek, hogy az ország hadseregét tudatos módon személyi és pártérdekeket támogató pretorizmusok csapatává változtatják át — másrészt pedig, minthogy azok egy holtan született rendeletekkel takart bünrészességet, vagy pedig a törvényes rendelkezéseknek néhány összeesküvő kalandor részéről történő szabotázsát leplezik le. De bizonyítja ugyanakkor, hogy összes felhívásaink, amelyek a mostani választások alkalmával a visszaélések és a verekedések ellen intéztünk, eredménytelenek maradtak.

Íme a konkrét tények:

Eddig még ismeretlen, de jólsejtett befolyás alatt közvetlenül a Stirbey-kormány kinevezése után a csendőrség élére Davidoglu tábornokot állították. Mi, akik minden nehézséget eliminálni óhajtottunk, amely megakadályozhatta volna az ország által oly hosszú idő óta várt szabad választások teljesítését, semmilyen kifogást nem emeltünk ez ellen a kinevezés ellen.

Davidoglu tábornok bizalmas utasításai

Davidoglu tábornok azonban saját felelősségére, vagy mások autoritásától fedezve, kinevezésének napjától kezdve nem szünt meg fáradozni azon, hogy a csendőrséget választási ügynökök intézményévé alacsonyítsa le, akik kihívóan lábbal tiporják a büntetőtörvénykönyv paragrafusait.

Biztos információink vannak arról, hogy Davidoglu tábornok a bukaresti csendőrhadtesthez hívta egybe az ezred- és brigádpáncsnokokat és néhány, a választásokban „járta” magasabb csendőtisztet. Ezek előtt a magasrangú tiszték előtt kijelentette a tábornok, — súlyosan érintve azt is, akinek személyéhez

nem volt jogában hozzányulni — hogy a Stirbey-kormányt vélt hivatásával szemben Ófelsége, a király igazi óhaja az, hogy választásokból egy, a liberális pártból alakult erős kormány kerüljön ki győztesként.

Erre vonatkozólag tanácsokkal és rendeletekkel látta el alapításait. Mindenekelőtt elrendelte, hogy a zászlóaljparancsnokok jelentkezzenek a liberális érzelmi prefektusok és a liberális megyei szervezetek elnökeinek, akiknek bocsássák rendelkezésére magukat. Elrendelte azután, hogy a csendőrség két-három nappal a választások előtt viszonylagos propaganda és közlekedési szabadságot engedélyezzen, amikor is azután irgalom nélkül alkalmazni kell az erőszakos választások ismert metódusait. És — minthogy talán abban az időben a belügyminisztérium élén egy pártokon kívül álló személyiség állott, — Davidoglu tábornok határozottan eltiltotta a csendőtiszteket, hogy az ő speciális engedélye nélkül belépjenek a belügyminisztériumba, még ha hívták is legyen őket oda. Hogy a bizonyítás eshetőségét és a felelősséget elkerülje, utasítást adott, hogy az összes, a csendőrség operációival egybefüggő rendeleteket szóbelileg

továbbítsák, hogy ilyképen a bűntények és deliktumok felelős értelmi szerzője a telefonbeszélő névtelenségébe, vagy a katonai hiérarchia labirintusaiba vesszen el.

Különösen súlyos tényként állapítjuk meg, hogy ezen a megbeszélésen civilruhába öltözve, résztvett Stefanescu tábornok is, volt csendőrpáncsnok, akinek nevéhez az elmúlt választások alkalmával történt visszaélések és törvénytelenések után a csendőrség fájdalmas ledregdelése fűződik.

Ez az akció természetes folytatásaképpen Davidoglu tábornok június 12 és 23-ika között sorra látogatta Jasi, Kisenev, Nagyvárad és Temesvár városokat, ahová egybehívatta az illető kerülethez tartozó csendőrkapitányokat. A városokban ellenőrizte azt, hogy megkapták-e alantasai a választásokra vonatkozó szóbeli rendeleteket, közölve velük azt, hogy a választásokból a liberális pártnak kell győztesként kikerülni. Ugyanakkor utmutatásokkal látta el őket és felvilágosításokat kért tőlük. Az adott utmutatások lényegében a következőkben állnak:

Hogyan biztosítja a csendőrség a tiszta választásokat

1. A szabad közlekedés és propaganda két-három nappal a választások kitűzött napja előtt megállítandó. Ezekben a napokban városokból és falvakból való ki-bejárás megtiltatik.
2. Az ellenzéki kiküldöttek, sőt a jelöltek is megakadályozandók a választói bizottságokban való részvételben. Ennek elérésére esetleg le is tartóztatandók.
3. A gyanús választóknak a szavazásban való megakadályozása, különösen azáltal, hogy megakadályozzák a választói kerületbe való bejutásukat. Erre a célra a városok és falvak bejáratánál csendőrök helyezendők el. A községekben a szavazókat közszérszerinti nagy csoportokba kell megszervezni, amelynek élére a primárok, jegyzők és esetleg a papok állítandók, hogy a választókat könnyebben akadályozhassák abban, hogy idejében az urnákhoz jussanak. Azok a bírák, akik esetleg nem kedveznének a kormánynak, oly értelemben, hogy nem tennék lehetővé az eredmény meghamisítását, felterjesztendők a csendőrpáncsnokokhoz, hogy a kormány idejében másokkal helyettesítse őket.

4. Interveniálni kell, hogy a szavazóhelyiségek őrsége ne katonákból és katonatisztekből rekrutálódjék, hanem csendőrökből és csendőtisztekből.

Davidoglu tábornok akciója nap nap után egyre inkább napfényre került és megnyilvánulásában magában hordja állításaink bizonyítékát. A megszokott és ismert letagadással szemben, amely talán ez alkalommal is bekövetkezett, egyelőre megelégszünk azzal, hogy a mellékelt távirati másolatokat állítsuk szembe, amelyek teljes és határozott megerősítést képeznek állításainknak és amelyek napfényre hozzák a román nép akaratának meghamisítására szőtt egész összeesküvést.

Azok, akik teljes bizonyosságot akarnak minderről szerezni és Ön, miniszterelnök ur meg kell, hogy szerezze, nem kell egyebet csinálniuk, minthogy meghallgassák kollektív becsületeszó alatt a csendőrség brigádtábornokait, ezredeit, őrnagyait és kapitányait.

Ezek a tiszték, ha becsületeszóról van szó, nem fogják fedni magukat az igazság letagadásának szegyenével.

„A közvélemény dermedten várja az ön határozatát“

Miniszterelnök ur!

A nemzeti parasztpárt hatalmas erejét tagjainak határtalan hazaszeretetére alapítja és okos programjában találja, amelyben megvilágította azokat az eszközöket, amelyek útján hiszi, hogy Romániát nagygyá és boldoggá emelheti, vezetőinek becsületességében és abban a fanatikus hitben, amellyel a nagy néptömegek megjutalmazták. Hitében felemelkedve és bizva a győzelmében, a nemzeti parasztpárt ez alkalommal is szembesíteni fogja a választások

rémiségeit, amelyeket annak a pártnak a vezetői és jóakarói inszenáltak, akik szemérmesen elkerülték egy semleges választói kormány által vezetett választások veridiktjét.

A mi pártunk rámutatott a fenti precíz és konkrét tényekre, hogy arra bírja Önt, hogy pártérdekeken felülemelkedve, mentse meg ennek a külső ellenségei által annyira fenyegetett országnak jövőjét, a hadseregnek a párt-harcokban való bünrészessége veszedelmétől, mert ezek csak heterogén irányban vezethet-

nek. A mi határainkat nem Görögország tengereinek hullámai simogatják, hanem ellenséges ostromhullámok. A mi tábornokaink és a mi hadseregeink nem csinálhatnak összeesküvéseket és nem szolgálhatják a pártokat. A mi hadseregünk egyetlen, táborokba nem osztott egység és egynek kell maradni, amelyet az egész ország bizalma, szeretete és áldozatkészsége tart fenn.

Rámattunk ezekre a tényekre, hogy felelőssé tegyük az egész ország előtt a felháborító intézkedések összes bűnrészeseit, amelyek annál meglepőbbek, minthogy éppen a századparancsnokok jelentéseiből és távirataiból kitűnik, hogy a megyékben csend és nyugalom honol

A csendőrszázad-parancsnoknak siffrizott bizalmas jelentései

A manifesztum ezután Davidoglu tábornok csendőrpáncsnoknak a csendőrszázadokhoz intézett rendeletét közli. Ebben az 1156. számú viselő rendeletben a parancsnokság siffrizott távirati jelentéseket kért a megyében uralkodó helyzetéről, a prefektusoktól kapott rendeletekről s véleményüket kéri, hogy opportunusnak tartják-e a rendeletek alkalmazását. A rendelet „sok tapintatosságot és a törvényesség megőrzését” ajánlja, majd felhívja a figyelmüket, hogy tartsák emlékezetükben e rendelet lényegét, amelynek végrehajtása június 25-ikével veszi kezdetét. Utasítja a parancsnokokat, hogy szóbelileg adják meg az alárendelt vezetőknek a szükségesnek talált intézkedéseket „hallgatást és mozgékonyt” ajánlva nekik. Végül pedig, hogy minden nyomot eltüntessenek a következő klauzulával zárul a rendelet: „Térítsék vissza a parancsnokságnak lebélyegzett borítékban, postafordultával ezt a táviratot, úgy ahogy kapták a postahivataltól.”

E rendelet nyomán a csendőrpáncsnokok táviratilag válaszoltak a központi parancsnokságnak a feladott kérdésekre. Ezek a távirati válaszok ismeretlen módon a nemzeti parasztpárt kezébe kerültek és szenzációs élethűségű dokumentumait képezik a „szabadságnak és törvényességnek”, amelyek Tatarescu belügyi államtitkár Kolozsváron tett kijelentése szerint a csütörtöki választásokat olyannyira jellemezik. Alább adjuk ezeket a táviratokat úgy, amint azok a nemzeti párt manifesztumában napvilágot láttak, s amint azok a bukaresti lapokban megjelentek.

Tulceai csendőrszázad

No. 152—1927. június 28.

„A lakosság közhangulata nyugodt. Utasítást kaptam a megyei prefektustól, hogy az összes parasztpártiakat állítsuk bíróság elé különböző visszaélések miatt. A csendőröknek biztatni kell a lakosságot, hogy a liberális pártira szavazzanak. Ellenőrizni kell a parasztpárti propagandát és el kell kobozni manifesztumaikat. A csendőrök engedelmesen végrehajtják. Ma elindultam a prefektussal négy napra a megyébe.”

Panaitecu kapitány

Romanai csendőrszázad

No. 299—1927. június 25.

„A megyében nyugalom van. A prefektura kérte, hogy azonnal jellezzük a megyében levő összes személyeket, hogy akciójuk az ő emberei által ellensúlyoztassanak.” Jonescu

Orhei csendőrszázad

No. 198—1927. június 28.

„Folytatás az 156. számú távirathoz. Az adott rendeleteket június 25-ikei kezdettel alkalmaztuk. A manifesztumokat elkoboztuk. A

és szubverzív agitációt nem folytatnak. Az Ön személye számára hazafiasság és felelősségtudat kérdése ez. Az ország számára és nekünk elégtétele annak, hogy megkíséreltünk elkerülni egy nagy veszedelmet. A közvélemény dermedten várja az Ön határozatát. Még van ideje arra, hogy teljes elégtételt szolgáltatson. Fogadja, kérjük megkülönböztett tiszteletünk kifejezését.

Maniu Gyula s. k.

a nemzeti parasztpárt elnöke

Virgil Madgearu s. k.
főtábornok.

liberális tevékenység az egész megyében érezhető.”
Vasilii kapitány

Mehedincii csendőrség

No. 129—1927. június 25.

„Ma foglalta el helyét az új prefektus. Összegyűjtötte a primárokat és jegyzőket és utasításokkal látta el őket. Érintkezésbe léptem a prefektussal, aki pusztító harcot folytat a

„A kormány győzelme csak bizonyos műveletek által biztosítható”

Bihari csendőrszázad

No. 2137—1927 június 28.

„Biharban a kormány helyzete nem olyan kedvező, minthogy a nemzeti pártiaknak mély gyökerük van az egész megyében. A liberális szervezetben elégedetlenségek vannak a listák összeállítását illetően. A megyei prefektussal és Mosoiu tábornokkal egyetértésben szigorú intézkedéseket fogantatosítottam a választási propaganda teljes megtiltása és a közlekedés megakadályozása végett. Ezeket az intézkedéseket nem függesztettem fel a belügyminiszter ur rendelete nyomán sem, mert megnehezítené a kormány helyzetét, amelynek sikere nem biztosítható csak bizonyos műveletek által, amelyeknek alkalmazását a választások napján fogjuk megkísérelni. Eddig a lakosság közhangulata nyugodt. Kérem, interveniálnak, hogy a megyei prefekturának precíz rendelet adassék a tisztek kettős missziójára vonatkozólag, mint ahogy azt a parancsnokló tábornok ur elrendelte.”
Beloiu őrnagy

Nagyküküllői csendőrszázad

No. 288—1927 június 29.

„A megyében a választási kampány nyugodt. Ha a helyzetet nem erőszakolják, a kormány nehezen fog egy képviselői mandátumot is elnyerni.”

Gherovici kapitány.

Kisküküllői csendőrszázad

Június 28.

„Az 1156. számú utasítás alapján naponként érintkezésbe lépek a prefektussal és a szervezettel. Eddig 50 magyar község megakadályozását határoztuk el, mint fertőzöttet. A cél az, hogy két képviselő helyett három kerüljön ki. Az adódó helyzet szerint minden nap szóbeli instrukciók adatnak az alárendeltnek a szubverzív propagandára, vagy a január 4-iki kérdésre vonatkozólag utasításokat adunk. Eddig semmi jelenteni való.”

Andreiescu kapitány

parasztpártiak ellen. Szóbeli utasításokat adtak az őrsvezetőknek.”
Parisianu kapitány

Tordai csendőrszázad

No. 177—1927 június 27.

„Ma tértem vissza a megyéből és tudomásul vettem az 1156. számú rendeletet. Intézkedéseket adtam a megyei prefektussal egyetértve, hogy július 7-én a szavazó szekeioknál az őrséget csendőrök képezzék. A törvényszéki elnök ellenkezik, de azt hiszem, hogy engedni fog. A bírakat akaratom szerint a gyanús szavazó szekeiokhöz osztották szét. Liberális szempontból olyan bírakat helyeztek el, akikben teljesen megbizunk. A gyanús jegyzőket kieserítették. Szubverzív propaganda nem folyik. Hiszem, hogy a megyében a fogantatosított intézkedések győzelemhez fognak vezetni.”

Mihaiescu kapitány

Kolozsvári csendőrszázad

No. 1925—1927 jun. 25.

„Tegnap a prefekturára koncentráltuk a szolgabírókat és az őrsvezetőket utasításokkal láttuk el a cél elérése érdekében. Munkaprogramot dolgoztunk ki, amely meg fogja hozni az óhajtott eredményt. E pillanatig a szavazatok negyven százalékára számítunk.”

Stoiciu kapitány

Storojineti csendőrszázad

No. 262—1927 jun. 5.

„A megyében nyugalom. Teljesen megtiltottam a cuzista és parasztpárti propagandát és a bűnösöket a Marzescu-törvény értelmében bíróság elé állítottam. Ma kiegészítő utasítást kaptam Nistor minisztertől, aki itt tartózkodik, hogy július elsejétől minden ellenzéki propagandát akadályozzák meg. Teljes egyetértésben dolgozom a prefektussal, aki egyben a párt elnöke is.”
Socoleanu kapitány.

„Sajnálatos excessusok”

A nyílt levél és a sajtó dokumentumok — bár a történetek előreláthatók voltak — mégis kínos feltűnést és izgalmat váltott ki az ország lakosságában. A fővárosi ellenzéki lapok — amelyek eddig meglehetősen szordinóval kísérték a Bratiann-kormány aktusait — éles támadásban részesítették a kormányt. A nyílt levél hatása alatt következtek be azután a belügyminisztériumi retorziók, amelyekről már lapunk vasárnapi számában beszámoltunk. Duca belügyminiszter levél kíséretében hozta tudomásul a fővárosi sajtónak a fogantatosított intézkedéseket. E levélben közli a belügyminiszter, hogy az összes kapitányok ellen, akik vétettek a törvényesség ellen, megindította a vizsgálatot, ugyanakkor pedig újabb energikus rendeletben hívta fel a hatóságok figyelmét a törvények respektálására. Végül megjegyzi Duca belügyminiszter, hogy „anélkül, hogy védelmébe venné alárendeltjeit, akik a választási küzdelem hevében sajnálatos excessusokra ragadtatták magukat” meg kell alapítania, hogy „az ellenzék kútnérgező propagandát folytat.”

Tovább folyik a választási terror

Duca belügyminiszter rendelkezéseitől teljesen függetlenül azonban, különösen a régi királyságban, a Bánátban, Bukovinában és Bessarábiában, a leg-

3000

zsidó szépirodalmi, történelmi és tudományos könyv érkezett a

Safruth

zsidó könyvkereskedésbe, Cluj, Piata M. Viteazul 39. míg a készlet tart páratlan

olcsó

árban lesz kiadásra. Siessen és ragadja meg a kedvező alkalmat és kérjen még ma egy

ingyen
arjegyzéket

Bettauer, Anatole France, Gorkij, Dosztojevszki stb. regényei németben díszes kiadásban már 90 Lei-ért kapható kötetenként

Minden reklamnál többet ér a
„DREHER-HAGGENMACHER”
SÖRÖK
országosan elismert kiváló minősége

Joan Mihalache, újabb felfolyamodás miniszterekhez, amelyek és törvénytel lache elmondja, hogy gyűléseit csendőrök dök akadályozták meg, gondát lehetetlenné Maftai primár néhány támadta, autójának egyik kísérőjét súly lache segítségére siet verekkel és kardok

A „Cuvantul” je liberális kortes vére tanárt, az ottani ar marasszigeten Mihály az antiszemita liga gyűlése.

Tutova megyében gigárik a községek választásokat elhalasztott parasztpárti német parasztpárti nek és azzal fenye lükből.

Dr. Fischer

(Sighet-Máram Kelet tudósítójától front — mint az néhány nap óta keresztül. Mihályi embertelen terror, polgárokkal szembe gesebb zsidó párti rálisoktól. Verés he szik a zsidó szava nyerni, de már ma ható, hogy Mihály végkép eljártották telen hangulatvált játszott Duca belüg rendelete is, amely tusok és közegek len terrort alkalm

A mult hét k Uj Kelet Máramar kobzása. Hiába vol gurancán és a prefek ták kiadni. A város

Zene

Máramaros zsidó József, pénteken d A községben pillan dég érkezésének h órákban valóságos dr. Fischer József délután folyamán ó akik úgy jöttek dr. valami híres csodar Man Gyula főszo nyíltan és lelkesen jét és megható jelen ragaszkodásuknak. J gyalog messi község és „salom alechemet Péntek éjjélkor, napi fáradalom után szólalt meg az abla cigánytánda játszott ság és magyarság fog szóval való köszönté visói „cipszerek” rez doktor ablaka alá, a nótákat. És végül eg

Egy jó

féktelenebb választási terror folyik.

Joan Mihalache, a nemzeti parasztpárt alelnöke, újabb felfolyamodással fordult a bel- és igazságügyi miniszterekhez, amelyben a román megyei visszaélések és törvénytelenések ellen tiltakozik. Mihalache elmondja, hogy a nemzeti parasztpárt összes gyűléseit csendőröktől támogatott liberális verekedők akadályozták meg. A megyében minden propagandát lehetetlenné tettek. Egy nagyobb községben Maftei primár néhány paraszt támogatásával megátámadta, autójának ablakait betokkal bevették és egyik kísérőjét súlyosan megsebesítették. A Mihalache segítségére siető parasztokat a csendőrök fegyverekkel és kardokkal verték szét.

A "Cuvantul" jelenti, hogy Olteniában Penu liberális kortes véresre verte Chişeriu gimnáziumi tanárt, az ottani antiszemita liga vezetőjét. Maramaroszigeten Mihályi prefektus Seulea ügyvédet, az antiszemita liga listavezetőjét kiverte a megyéből.

Halálra vertek egy parasztot

Tutova megyében a primárok és csendőrök végigjárják a községeket és azon a címen, hogy a választásokat elhalasztják, elszedik az ellenzékinek vélt parasztoktól a választói igazolványokat. A nemzeti parasztpárti hívekről fekete listát készítenek és azzal fenyegetik őket, hogy kiűzik a falukból.

▲ maramarosi választási küzdelem

Dr. Fischer Józsefet mindenütt örömmel és lelkesedéssel fogadják a lakosság. Popovics Mihály nyilatkozik a választási helyzetről

(Sighet-Maramarosziget, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A maramarosi választási front — mint az Uj Kelet már jelentette — néhány nap óta jelentős változásokon ment keresztül. Mihályi prefektus belátta, hogy az az embertelen terror, amelyet a zsidó választópolgárokkal szemben alkalmazott, még leghűségesebb zsidó pártjait is elhídegette a liberálisoktól. Verés helyett most szép szóval igyekszik a zsidó szavazókat a maga számára megnyerni, de már ma is kétségtelenül megállapítható, hogy Mihályi prefektus és a liberálisok végkép eljártak a zsidóság bizalmát. A hirtelen hangulatváltozásban mindenesetre közrejátzott Duca belügyminiszter határozott hangú rendelete is, amely megtiltotta, hogy a prefektusok és közegek ilyen nyilvánvaló és leplezetlen terrort alkalmazzanak.

Ismét beengedik az Uj Keletet

A múlt hét kedd óta napirenden volt az Uj Kelet Maramarosba érkező számainak elközbizása. Hiába volt minden intervenció a sziguranácán és a prefekturán, a lapokat nem akarták kiadni. A városba alig egynéhány Uj Kelet

Zeneszóval üdvözlük dr. Fischert Visón

Maramaros zsidó képviselőjelöltje, dr. Fischer József, pénteken délután Felsővisóra érkezett. A községben pillanatok alatt elterjedt a vendég érkezésének híre. Már a kora délutáni órákban valóságos népvándorlás indult meg dr. Fischer József lakása felé. A falvakból a délután folyamán óriási tömeg verődött össze, akik úgy jöttek dr. Fischer Józsefhez, mint valami híres csodarabbihoz. A zsidók, dacára Man Gyula főszolgabíró óriási terrorjának, nyíltan és lelkesen ünnepelték a zsidóság jelöltjét és meghatározó jelenetek között adtak kifejezést ragaszkodásuknak. Jámbor öreg emberek jöttek gyalog messzi községekből, hogy üdvözölhessék és „salom alechemet” adjanak dr. Fischernek.

Péntek éjjelkor, amikor dr. Fischer a nehéz napi fáradalom után már nyugvóra tért, zene szólaít meg az ablaka alatt. Először a visói cigánytánc játszott, akiket az ottani román-ság és magyarság fogadott fel Fischer dr. zeneszóval való köszöntésére. Rövid idő múlva a visói „cipszerek” rezesbandája vonult fel Fischer doktor ablaka alá, amely egy órán át húzta a nótákat. És végül egy nagyobb zsidó csoport

Ugyancsak hasonló terrort adnak hirt a bukovinai, bánáti és beszarabiai ellenzéki vezetőknek a belügyminiszterhez intézett táviratai. Bocu Sever, a nemzeti parasztpárt vezető csendőrök őrzik temesvári lakásán. Egy ellenzéki gyűlésen a csendőrök Gorzi Dörgös parasztot halálra verték, egy másikat súlyosan megsebesítettek.

„Enyhült a feszültség” — mondja a féléhivatalos távirati iroda

Az ellenzéki lapok jelentéseivel ellentétben a kormány féléhivatalos távirati irodája, a „Rador” szinte idillikus választási helyzetről vél tudni. A jelentés szerint a kormány szigorú, amellyel a választási visszaélések elkövetőit megbüntette, igen jó hatást keltett mindenütt és a választási harcban álló felek közötti feszültséget lényegesen csökkentette. Az egész országban a teljes választási szabadság konstataható. A közlekedés és propaganda teljesen szabad. Az összes közigazgatási közegek teljesítik a belügyminiszter pontos utasításait.

Több közigazgatási felügyelő megbízást kapott a benyújtott panaszoknak a helyszínén való megvizsgálására. Számos helyen megbizonyult, hogy a panaszok alaptalanok. A hatóságok számos igazolt röpíratot terjesztettek a belügyminiszter elé a nemzeti parasztpárt és a keresztény liga részéről.

példány szívároghatott be, melyekért aztán hallatlan árakat fizettek. Negyven, ötven, sőt száz lejt is adtak egy kerülő uton szerzett Uj Keletért. Az Uj Kelet maramarosi munkatársa szerdán még Mihályi Gábor prefektus távollétében Urdea Jonel liberális képviselőjelöltnél interveniót a lapok kiadása érdekében. Urdea mereven elutasította a kérést:

— Vegye tudomásul — mondotta munkatársunknak — hogy az Uj Kelet a választásokig állandóan el lesz kobozva. A megyében csak az történhet, amit én akarok. Magának is ajánlom, lépjen ki az Uj Kelet szolgálatából.

Közben azonban megérkezett a belügyminiszteri rendutasítás és csütörtökön, Urdea képviselőjelölt ur harcias kijelentései ellenére, mégis kiadták az elkobzott keddi, szerdai és csütörtöki számokat. Az Uj Kelet több ezer példányát és annak mellékletét, a maramarosi néphez érkezett manifesztumot, kétlovas szekeren szállították el a sziguranácól. Alig ért azonban a szekér a főtérre, amikor az ott várakozó sokszáz főre rugó tömeg megrohanta a szekeret és pillanatok alatt szétkapkodta a már napok óta nélkülözött Uj Keletet.

vallásos és modern elemekből összeverődve, vonult fel és szép zsidó dalokat énekelt.

Propaganda-ut a megyében

A legérdekesebb a dologban, hogy ezt a meleg szép éjjeli ünneplést senki sem merte megzavarni. A hivatalos közegek ezen az estén senkit sem bántottak, mert nyilván látták, hogy úgy a román, mint a zsidó lakosság hangulata igen emelkedett és minden beavatkozás könnyen komolyabb összetűzésre vezethetett volna.

Szombaton a templomban ismét százan és százan jöttek üdvözölni dr. Fischer Józsefet, aki meghatottan köszönte meg a maramarosi zsidóságnak ezt a páratlan ragaszkodását. Visón vasárnap reggelig maradt dr. Fischer József, ahonnan Popovici Mihály volt pénzügyminiszterrel együtt a többi maramarosi falvakba indult propaganda-utra.

Jellemző epilógusa dr. Fischer József visói látogatásának, hogy dr. Klein Miksa, a liberálisok zsidó jelöltje, mielőtt értesült arról, hogy dr. Fischer Visón van, azonnal teljes hatósági

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **כשר** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság**. Posta: Ileanda-Mare

segédlettel, szintén leutazott Visóra. Ugyancsak érdekes összetalálkozása a véletlennek, hogy dr. Fischer József egyik kísérőjét, Fried Dezsőt a főszolgabíró meg a szombati nap folyamán Visóról Szigetre toloncoltatta. Bizony a liberális zsidó jelölt érdekében kényszerítettek egy zsidót, hogy szombaton utazzon.

Popovici Mihály a maramarosi zsidóság hősiesség magatartásáról

Popovici Mihály volt pénzügyminiszter szombaton a déli órákban érkezett Maramaroszigetre dr. Lázár Illés kíséretében, aki egyik legnépszerűbb vezére a maramarosi nemzeti parasztpártnak. Az Uj Kelet munkatársa megérkezése után felkereste Popovici Mihályt, aki a választási helyzetről a következőket mondotta:

— Napok óta vagyok választási köruton és amerre jártam, mindenütt azt a meggyőződést merítettem, hogy

győzni fogunk, még akkor is, ha a pokol összes ördögei összefognak ellenünk.

A liberálisok számára csak egy eszköz maradhatna: az urnalopás, erre azonban nekünk is megvannak az ellenszereink.

Munkatársunk megkérdezte, mi a véleménye a maramarosi zsidóság magatartásáról.

— Mint erdélyi ember, gyermekkoromtól fogva ismerem az erdélyi zsidóság mentalitását. Hogy mennyire becsülnék és értékeljük mi ezt a zsidóságot, arra legjobb bizonyíték az, hogy pártunk a mostani választásokon egyedül és kizárólag az erdélyi zsidósággal kötött paktumot. Meg vagyok győződve róla, hogy

sem a zsidók, sem mi nem fogjuk megbánni ezt az egyezséget.

Ami a maramarosi zsidóság hősiesség magatartását illeti az itteni terrort szemben, modhatom, bámulom és nagyrebcsülöm.

Popovici Mihály alig egy órát időzött Szigeten, amely után tovább folytatta propagandautját a megyében.

Kedden, július 5-én utoljára

METROPOLIS

szerdától vasárnapig

Csákó vagy kalap

mulatságos katonai komédia 6 felvonásban

A macska és az egér

vígjáték.

Jegyek válthatók a ROMANIA ARTISTICA jegyirodában, Fötér 4 és előadaskor a színház pénztáránál.

Egy jó tanács!

3-szor hetenként

1 kanál konyhasó,
1 kanál szódbikarbóna,
1 lavar langyos víz,
10-15 perces lámfürdő, utána:

Höfer 3 hintőpor
és megszabadul kellemtelen izzadásától

asításokat adtak
ianu kapitány
zad

ből és tudomásul
tet. Intézkedése-
ssal egyetértve,
keioknál az ör-
vényszéki elnök
gy engedni fog.
gyanus szavazó
erális szempont-
akikben teljesen
ket kieserítették.
folyik. Hiszem,
ott intézkedések

iescu kapitány
zad

oncentráltuk a
et utasításokkal
n. Munkaprogra-
fogja hozni az
ig a szavazatok

ieiciu kapitány

nyos

zad

jesen megtiltot-
propagandát és a
rtelmében bír-
utastást kap-
tartózkodik,
ellenzéki propa-
egyetértésben
egyben a párt
eanu kapitány.

s excessusok'
mentumok — bár
— mégis kínos
z ország lakos-
ok — amelyek
ék a Bratianu-
ban részesítették
alatt következtek
torziók, amelyek-
n beszámoltunk.

séretében hozta
rganatosított in-
belügyminiszter,
kik vétettek a
a vizsgálatot,
tus rendelkezten
törvények res-
belügyminiszte-
enne alárendelt-
vében sajnálatos
meg kell ál-
rgező propagan-

alasztási terror

zéseitől teljesen
gi királyságban,
arábiában, a leg-

ományos könyv

h

M. Viteazul 39,
lan

adja meg a ked-
ma egy

n

sztojevszki stb.
már 90 Lei-ért

Ideges,

vérszegény, ingerlékeny, könnyen fáradó, kimerült embernél valóságos csodaként hat a vitaminok alkalmazása. A szervezet és egészség ezen nélkülözhetetlen életanyagaira megszűnnek a tünetek, a levert és magát szerencsétlennek érző, vidám, tetterős és boldog lesz. A szükséges vitaminokat megbontatlanul koncentrálja a kitchinó csokoládéizű

ARNEA vitamin tápszer

mely minden gyógyszerárban kapható. —

Kérjen ingyen mintát az

Arnea tápszergyártól Timisoara 120.

Táviratilag felfüggesztették Nagyvárad polgármesterét

Az új polgármester megválasztásáig dr. Erdélyi Sever vezeti a város ügyeit

(Oradea-Nagyvárad, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt ma egy újabb lépéssel folytatta tervszerű akcióját, amely arra irányul, hogy a közigazgatás vezetőpozícióiba a maga embereit ültesse. Az aradi városi tanács ellen megindult hadjárat után, most Nagyvárad városára került a sor, ahol általános feltűnést keltett Tulbure György polgármesternek hirtelen felfüggesztése. Emlékeztetünk, hogy Tulbure Györgyöt az Averescu-kormány nevezte ki levatából a városi tanács tagjává és ebben a minőségben a volt tanfelügyelő a polgármester-választáskor is szavazatokat kapott, aminek alapján a belügyminisztérium megválasztott polgármesternek deklarálta.

A városi tanács állandó bizottságának mai ülésén azután Tulbure polgármester napirend előtt bejelentette, hogy a belügyminisztériumtól távirati értesítést kapott, mely szerint július 3-ikán kelt 11878. számú miniszteri rendelet alapján az ő hivatalbeli tanácstagságát azonnali hatállyal megszünteti és helyébe a kormány Catana Aurélt nevezte ki. Ennek következté-

ben megszűnt Tulbure György polgármesteri tisztsége is, a város ügyeit pedig a közigazgatási törvény 61. paragrafusa értelmében az állandó választmány legidősebb tagja fogja az új polgármester megválasztásáig vezetni. Ez a tanács tag fogja összehívni a városi tanácsot, hogy a közigazgatási törvény 31. paragrafusa értelmében a városi tanács kebeléből polgármesterjelöltet válasszon és a választásról felvett jegyzőkönyvet a minisztériumba betérjessze.

Tulbure György ezután a következő megjegyzést fűzte a távirathoz:

— Tudomására hozom az állandó választmánynak, hogy bár ezt a rendelkezést illegálisan tartom, kész vagyok levonni a konzekvenciát. Nagyvárad város ügyeinek vezetését dr. Erdélyi Sever tanácsosnak adom át. És egyszerismindenkorra meleg szavakkal veszek Önöktől búcsút és köszönöm munkásságukat, amit polgármesterségem alatt becsületes önzetlenséggel kifejtettek.

Ezen bejelentés után a felfüggesztett polgármester elhagyta a tanácsstermet.

Tropikus hőség, vihar és jégeső pusztított az ország legtöbb vidékén

(Cluj-Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nyárderéki időjárás abnormalitásai: tropikus hőség és pusztító zivatarok vonultak végig tegnap az ország különböző részein. A zivatarok különösen Erdély egyes helyein valósággal katasztrófális méreteket öltöttek és az eddigi jelentéseink szerint több ember halálát okozták. A jégeső a természet felbecsülhetetlen károkat okozott.

Pusztít a vihar Kolozs megyében

Kolozs megye fölött a szombat délutáni órákban véres fellegek és pusztító forgószél vonultak el. Kolozsvárt többé-kevésbé megkímélte a zivatar, annál elementárisabb erővel dühöngött azonban a megye egyes községeiben. Bánffyhad környékén a vihar irtózatossá erőt csapott le. Ludtojtás nagyságu jégeső vert el a községek fölött, a mezőn dolgozók közül számosat súlyosan megsebesítve. Felsőlóna, Monostor községek hasonlóképpen szenvedtek a vihartól. Páncélcseh község határában a vihar a mezőn találta Cristorian György parasztot és feleségét, akik hiába próbáltak menedéket keríteni.

Egy lesújtó villám a parasztot agyonlötötte, feleségének kezeit, lábait és testének jobb felét teljesen megbénította.

Csucs környékén irtózatossá itéletidő pusztított. A forgószél gyökerestől tépte ki a fákat. A hatalmas jégdarabok hatalmas károkat okoztak. A vihar az uton lepott meg egy kocsit, amelynek utasai közül A. Pinus hátán, S. Semo orrán szenvedett súlyos sérüléseket. Torda környékén is hatalmas vihar pusztított. Tordaszéleste községben a vihar agyonujtotta a mezőn dolgozó Pop Luiu földmivest.

Püspökfürdő és Félixfürdők fölött valóságos tornádó pusztított. Délután félhat tájban elsötétült az égboltozat és irtózatossá villámlások és mennydörgések közepette hatalmas zudult a fürdőhelyekre, amelyet forgószél kísért. Évszázados fákat játszi könnyedséggel gyökerestől tépett ki helyükből a vihar ereje. A környéken lévő községek házaiknak nagyrészt lerombolta a vihar. Püspökfürdön Mergesi János fotográfus műtermét szétzúzta a vihar, a fényképész felesége pedig oly súlyosan megsérült, hogy orvosának véleménye szerint hallását és beszélnőképességét elveszti.

Az aradi jégvihar

A legsúlyosabban azonban Arad városát és környékét érintette a szombat délutáni itéletidő. Rekkendő hőség után váratlanul zudult a környékre a vihar. Tojtás nagyságu jégdarabok estek, amely a környék gyümölcsseit, szőlőtermését, zöldségtételeit teljesen tönkretette. Aradon a jégdarabok számos házat megrongáltak és csaknem az összes házak ablakait betörték. Csak az ablaküvegekárt több mint negyvenmillió lejre becsülik ebben a városban. Egyedül a rendőrprefektúra épületében 950 ablaküveg tört be. A jégdarabok 8 strandoló embert, akik nem tudtak védett helyre menekülni, súlyosan megsebesített, úgy, hogy kórházba kellett őket szállítani. Arad a megostromlott város képét mutatja a vihar után. Az ésszkárt többszáz millió lejre kecsülik.

Bukaresti lapok jelentik, hogy a fővárosban már két nap óta tartó tropikus hőség uralkodik. Vasárnap 37, ma pedig 41 fok meleg volt délben az árnyékban, napon pedig 50—55 fok között variál. Bukarestben emberemlékezet óta ilyen hőség nem volt. Több embert a meotők részesítettek segélyben, napszúrás miatt egy munkás meghalt.

Egy olasz akrobata arra vállalkozott, hogy egy ágyból eleven gránátként kilöveti magát

Az eseményt nagy izgalommal várják Olaszországban

(Turin, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A nagy olasz városnak a közeli napokban óriási sportszenzációja lesz. Akadt egy bátor ember, aki arra vállalkozott, hogy kilöveti magát egy ágyból. Az egész úgy tűnik fel, mint egy fantasztikus Verne-vízió, azonban ezuttal nem ifjusági regényről van szó, mert Ugo Zucchini, ez a 29 éves vállalkozó szellemű akrobata tényleg megkísérli kilövetni magát az óriási ágyból a magasba. Az újságok már hetek óta írják a nagy eseményről, amely július 3-án fog megtörténni a turini Veledeomban és a jegyek óriási áron kelnek el. Az 36 gránát ezidőszereint 28 éves, a világháborúban tűzradnagy volt az olasz hadseregben és kalandos multra tekinthet vissza. Apja ismert portréfestő volt, később azonban kevés megrendelöt kapott és kénytelen volt kivándorolni Amerikába. Itt egy cirkusz alkalmazta titkárnak és ebben a forró cirkuszi levegőben születtek gyermekei is, akiket akrobatáknak nevelt. A fiatal Ugo kiváló akrobatája volt az amerikai cirkusznak, 16 éves korában Indiába ment, ahol még jobban kiképezte magát a cirkuszművészet titkaiban. A háború kitörése Olaszországban találta, végigküzdötte a hadjáratot, majd utána ismét visszatért régi mesterségéhez.

Bátyja, aki kiváló mechanikus, egy ágyut konstruált és ebből fogja kilöni a közönség szemelátára öccsét. Az ágyu speciális szerkezet, kívülől ugyanolyan acélburok borítja, mint a rendes tűzérégi ágyukat, csupán belül lesz egymásba fonódó dróttal kibélelve a cső. Ezeket a dróttokat összekötik elektromos árammal, mert a löveget nem robbanó anyag, hanem villamosság lövi ki, tehát nem lesz semmiféle dördülés, az eleven gránát teljesen zajtalanul repül ki a csőből. A gránát külseje ugyanolyan, mint egy rendes lövegé, csupán belül, ahol Ugo Zucchini elhelyezkedik, bélelik ki gumival a gránát falait. Erre azért van szükség, hogy a vakmerő ember a rázkódtatás miatt ne szenvedjen sérülést és hogy az elektromos áramot a gummi elszigetelje. Amint az idősebb Zucchini bekapcsolja az elektromos vezetékot, a löveg, amelynek belsejében öccse tartózkodik, kirepül a csőből, nagy ívben 35 méter magasra emelkedik, majd megfordul szabályosan, orrával lefelé a földre esik. Lenn egy rendkívül erős acélháló fogja fel a löveget, úgy, hogy az nem érinti a földet. Azután szétbontják a gránátot és abból frissen, vidáman a közönség bravurózása közben kijön Ugo Zucchini, aki bizonyára boldogan hajol majd meg az öt ünneplő közönség előtt. Szakértők szerint baleset, vagy szerencsétlenség ki van zárva, olyan precízen konstruálták meg a szerkezetet, hogy az tökéletes biztonsággal működik.

Hogy Ugo Zucchini a gránátban ne fulladjon meg, oxigénkészülékot helyeznek el a lövegben, de ezenkívül minden elővigyázati intézkedést megtesznek, hogy a vállalkozás sikerrel járjon.

Turinban, de egész Olaszországban mindenki kíváncsian várja az eseményt és ezidőszereint a fiatal akrobata a legnépszerűbb ember az olasz félsgígeten. Még Mussolininál is népszerűbb.

15000

francia és kristály
szerviz pohár

kiárusítása
15, 30, 60

leiert

FISCHER
üvegudvar CLUJ

Karlsbadi ebédlők 960

Tifus

(Oradea tudósítójától) fel a fejét. M...
történt. M...
ménye szer...
de komoly...
a főorvosi...

Ha...
ményezze...

amely a...

Coolidge

Byrd

Newyork...
társasági e...
gal, hogy...
javaslatot...
hivatalának...
utjának m...
világító t...
Coolidge e...
dekokiz fo...
közölg vá...
Paris, ...
tegnap rö...
érkeztek.

Titus csüt

A vá

(Bucuresti...
Kelet tud...
volt londoni...
zett. A pály...
külügyminis...
tulescu szer...
átveszi a k...
ma Floricáb...
sára. Valósz...
kerületben s...

A nemz

jelö...
Miután T...
angol király...
nyári idősz...
móniak az a...
miniszternek...
Londonba, ...
tegye. Való...
senkit utód...
ügyvivő fogj...

Az „Ade...
után nagy v...
ben csak Br...
és Anghel...
Belép a kor...
ter és több...
Stelian Pope...
nak. A több...
lesz döntés...
Bratianu a k...

Premier...
A K...
Misztkus...

Tifuszciklás ütötte fel a fejét Nagyváradon

(Oradea-Nagyvárad, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyváradon tifuszciklás ütötte fel a fejét. Eddig összesen kilenc megbetegedés történt. Major László dr. tisztifőorvos véleménye szerint a megbetegedés járványos jellegű, de komolyabb aggodalomra nem ad okot, mert a főorvosi hivatal mindent megtett a járvány

továbbterjedésének megakadályozására. A főorvosi hivatal figyelmezteti a lakosságot, hogy tegyen meg minden óvintézkedést. Első feltétel a tisztaság. Ahol nincs vízvezeték, ott csak forró vizet használjanak. Azokat a házigazdákat, akik az udvarukat nem tartják tisztán, szigorúan megbüntetik.

Zsidó választópolgárok!

Ha azt akarjátok, hogy a mostani választások sorsotok jobbrafordulását eredményezzék, ha azt akarjátok, hogy a demokrácia szelleme győzzön,

szavazzatok a körre

amely a Maniu Gyula vezetése alatt álló nemzeti parasztpárt választási jele.

Coolidge elnök elfogadta Lindberg javaslatát repülő-kikötők építésére

Byrd Párisban. Másfélmillió cseh koronát ad egy cseh pénzember a cseh óceánrepülőknél

Newyork, július 4. Coolidge, az Unió köztársasági elnöke tegnap közölte a nyilvánossággal, hogy Lindberg, az Óceán első átrepülője javaslatot tett az Egyesült-Államok légügyi hivatalának arra, hogy az Óceánon, a repülő útjának megkönnyítésére, repülő-kikötőket és világító tornyokat építsenek. A jelek szerint Coolidge elnök a legkomolyabb formában szándékozik foglalkozni a javaslattal. Erre vonatkozólag várja a konkrét terveket.

Páris, július 4. Byrd kapitány kíséreléssel tegnap röviddel déli óra után Párisba érkeztek. Párisban a hadügyminisztérium, a

kereskedelmi és tengerügyi hivatal képviselői fogadták. Egy mouretániai gőzös kapitánya, aki hajójáról figyelte Byrd utját, kijelentette, hogy Byrd utja legnagyobb részén kedvező időjárást élvezett volna, ha utját 300 mérföldnyivel északabbra teszi meg.

Prága, július 4. Patschek cseh pénzember másfélmillió cseh koronát adományozott Markovszky kapitány és Pavlovszky hadnagy, cseh repülő részére, akik azt akarják repülni az Óceánt. Patschek csak azt kötötte ki, hogy a repülőgép a Patschek nevet viselje. A repülőgép-tervezést Patschek ajánlatához.

Titulescu hazaérkezett Londonból és csüförtökön átveszi a külügyminisztérium vezetését

A választások után átalakítják a kormányt és fontos változások lesznek a diplomáciai karban is

(Bucaresti-Bukarest) június 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Titulescu külügyminiszter, volt londoni követ tegnap a Simplonnal hazaérkezett. A pályaudvaron Duca, Bratianu Vintila és a külügyminisztérium egész személyzete várta. Titulescu szerdán teszi le az esküt és csüförtökön átveszi a külügyminisztérium vezetését. A miniszter ma Floricába utazott Bratianu Jonel meglátogatására. Valószínű, hogy Titulescut valamelyik erdélyi kerületben szenátorra választják.

A nemzeti parasztpárt nem állít ellenjelöltet a külügyminiszternek.

Miután Titulescunak nem volt ideje, hogy az angol királynak bemutatassa visszatérő levelét, a nyári időszak alatt pedig az ilyen természetű ceremóniák az angol udvarnál szünetelnek, a külügyminiszternek őszel valószínűleg vissza kell utaznia Londonba, hogy a szokásos búcsulátogatást megtegye. Valószínű, hogy addig nem neveznek ki senkit utódjául és a londoni követséget őszig egy ügyvivő fogja vezetni.

Az „Adeverul“ értesülése szerint a választások után nagy változások lesznek a kormányban, amelyben csak Bratianu Jonel, Vintila, Duca, Titulescu és Angheliescu maradnak meg a liberálisok közül. Belép a kormányba Sassu volt kereskedelmi miniszter és több más ismert liberális politikus. Lupu, Stelian Popescu és Argetoianu tárcái nem változnak. A többi tárca sorsa felül július 15-ike előtt lesz döntés. Egyes körök már tudni vélik, hogy Bratianu a kormány átszervezésekor

viszaállítja a bukovinai és beszarabiai minisztériumokat.

Az előbbi élére Inuletz, az utóbbira Nistor kerül.

A diplomáciai testületben is több változtatást eszközöl Bratianu Jonel. Megbízható információ szerint Argetoianu jelenlegi földművelésügyi miniszter Párisba megy követnek Diamandi helyébe, akit visszarendelnek a külügyminisztériumba, míg Titulescu utódja Boerescu lesz Londonban. Fontos külföldi missziót kap a választások után Dimitru közlekedésügyi miniszter és diplomáciai megbízást adnak dr. Angheliescunak, a jelenlegi közoktatásügyi miniszternek, aki még a jövő hónap folyamán Washingtonba megy.

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az

Ideal kalapszalón

a legújabb filz kalapok óriási választékban és átmeneti Cluj, Regale Fard. 8.

Társaságba

is alig járhat az olyan ember, ki kellemtelen és csunya kéz, hónalj, vagy büzös lábizzadásban szenved. A Sudor nevű szer néhány nap alatt mindent megszüntet. 1 üveg ára 30 lej. Forgalmazó: Dr. Biró gyógyszerár Cluj.

SELECT-MOZGÓ

URANIA-MOZGÓ

Premier

Premier

Premier

Premier

A KŐSZIVÜ DÉMON

ASSZONYOK KIKET NEM KÖSZÖNTENEK

Misztikus film 8 felv. Főszerepben: JACQUE CATALAN a „Koenigsmark“ főszereplője

mondain dráma, a főszerepben: LYA MARA, ALFONS TRYLAND

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Feltalálós szerkesztő: Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

A XV. cionista világkongresszus előkészületei

A XV. cionista kongresszust előkészítő iroda ma publikálta első hivatalos közleményét a kongresszus irodájának címéről, pályázatáról, rendezői szolgálatáról és a kongresszusi újságról. A közlemény így szól:

I. Kongresszusi iroda. Az iroda címe: Büro des XV. Zionistenkongresses Basel, Mustermesse. Sürgöny cím: Congrezion Basel. Telefon: Birsig 77-00.

II. Művészi tervek pályázata. A kongresszusi iroda felhívja a zsidó művészeket, hogy gyorsan, lehetőleg július 31-ikéig terjesszenek be terveket: 1. delegátusi jelvényekre és 2. kongresszusi levelezőlapokra.

A delegátusi jelvény emblemaformájú legyen, de azt úgy kell megkomponálni, hogy alkalmazni lehessen szimbolummá (signet) és feltétlenül utaljon héber jelek igénybevételével a XV. cionista kongresszusra.

A kongresszusi levelezőlapok süjtválasztása teljesen a művészre van bízva.

A legjobb két művészi tervre 100-100 svájci frank tiszteletdíj van kifizetve.

III. Rendezők. Fölvitatnak a svájci és a közeli szomszédállamok zsidó ifjúsági szervezetei, hogy terjesszék be azon tagjaik névjegyzékét, akik a kongresszus idején Baselen fognak tartózkodni. A névjegyzék tüntesse fel a rendezési munkára vállalkozók korát és azt is, vajjon igényt tartanak-e az ingyenes elszállásolásra és ellátásra.

IV. Kongresszusi újság. Mint az elmúlt kongresszusokon, ezúttal is hivatalos „Kongresszeitung“ fog megjelenni, amely kimerítően ismerteti a tárgyalásokat körülbelül tizenkét „Kongresszeitung“ fog megjelenni.

A hivatalos közlemény szerzői: dr. Ernst Mechner, titkár és dr. Franz Kahn, a kongresszusi iroda vezetője.

— Firenzében is megismétlődött a Grosavescu- eset. Firenzében jelentik: Az ottani esküdtbírósg előtt tárgyalásra került egy sok port felvert bűnyű, mely a Grosavescu- esethez hasonló. Gherardi tenorista 32 éves kedvesét agyonlőtte. A tárgyalás első napján izgalmas epizód játszódott le. A hallgatóság körében hirtelen sikoltógörcsöt kapott egy 14 éves fiú, úgy hogy a kórházba kellett szállítani. Utóbb tünt csak ki, hogy a fiú a gyilkos tenorista és a meggyilkolt asszony gyermeke.

— Pusztít a hóhullám Amerikában. Csikagóból jelentik: Az egyre fokozódó hőségnek újabb husz áldozata van Csikagóban. Ohio-ban harmincra rug a hőség áldozatainak száma.

— A magyar Kuria Rákosi Mátyás és társai perében helybenhagyta a tábla ítéletét. Budapestről jelentik: Rákosi Mátyás perében ma hirdette ki a Kuria ítéletét. A Kuria a tábla ítéletét helybenhagyta, Rákosit nyolc és fél, Weinbergert hatévi fegyházra ítélte. A többi vádlottak hosszabb-rövidebb fegyházbüntetést kaptak.

— Felfüggesztették a budapesti építkezési panamában résztvevő tisztviselőket. Budapestről jelentik: A magyar főváros közgyűlésén Sipóc polgármester bejelentette, hogy Vég Gyula műszaki főtanácsost, Déri Endre főmérnököt, Ivancsó Pál műszaki főtanácsost, Szántai Ede műszaki felügyelőt felfüggesztette állásukból és megindította ellenük a fegyelmi eljárást. A felfüggesztett tisztviselők a fővárosi építkezések panamájának szereplői.

00
ristály
phár
tása
60
ER
CLUJ
lők 960

Erősen fellendült Erdélyben az élőállat kereslet

A regáti konzervgyárak 8—10 ezer szarvasmarhát vásárolnak hetenként, de az árak ennek ellenére esnek

(Cluj-Kolozsvár, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az élő-állatvásár, amely az exportcsökkenés következtében hosszú idő óta stagnált, az utóbbi napokban rendkívül nagy mértékben fellendült az erdélyi piacon. A kereslet megélénkült és ugyyszólván minden felhajtás vevőre talál. A vásárlók elsősorban nagy regáti konzervgyárak, melyek eddig is vevői voltak az erdélyi piacnak, de amíg ezelőtt az átlagos heti beszerzésük csupán kétezer darab körül mozgott, az elmúlt hét folyamán már 8—10 ezer darab élőállatot vásároltak össze.

A nagy kereslet ellenére az árak állandó csökkenésben vannak. A bivaly ára például, amely ezelőtt két héttel még 13—14 lej volt, most 6—8 lejre esett vissza és ugyanilyen arányu esés tapasztalható a többi állatfajok-

nál is.

Az áresésnek, amely a hatalmas vásárlások ellenére következett be, az a magyarázata, hogy a konzervgyárak főleg az exportra alkalmas állatokat keresik, ezeknek pedig alig van ára, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy Ausztria és Csehszlovákia felvevőképesége már nem a régi; a külföldi árak nem konveniólnak a román exportnak és így az exportörök kénytelenek szüneteltetni tevékenységüket, ami az exportra alkalmas élőállatárakat is letörte. A földműveseknek, akik mostanáig kitartottak az eladással, a tavaszi és nyári munkálatok elvégzéséhez pénzre van szükségük és így a nagy felhajtások a megnövekedett kereslet ellenére is gyöngye árakat eredményeznek.

— Zádor Jenő új operát írt. Bécsből jelentik: Zádor Jenő magyar zeneszerző, a bécsi konzervatórium tanára „Halottak szigete” címmel új operát írt, amelyet ősszel Karlsruheban és Budapesten mutatnak be.

— Eljegyzés. Stern Zsenit, a marosludasi fővárosi leányát eljegyezte Berkovits Márton Mezőszakál.

— Hochmann Jakab a „Tacamul” ezüstárnyag tulajdonosának leányát Böskét eljegyezte Preisler Hermann a Temesi Agrár Takarékpénztár R.-t. cégjegyzője. (Minden külön értesítés helyett.)

Lób Eila (Bánffyhungad) és Zauderer Dani (Nagyvárad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A bécsi idegenforgalmi iroda érdekes propagandája. Bécsből jelentik: Az osztrák idegenforgalmi iroda elhatározta, hogy Magyarország, Jugoszlávia, Csehország, Lengyelország és Románia 50 ezer legtöbb adófizető polgárának propaganda-füzeteket küld szét, amelyben Bécs érdekességeire, szórakozási lehetőségeire és élvezeti lehetőségeire hívja fel figyelmét.

— Nagy tüzvész egy szlovenszói faluban. Pozsonyból jelentik: Ujstubnya községben óriási tüzvész pusztított, amely elhamvasztotta az ottani katolikus templomot. A romokból eddig három halottat és 17 súlyos sebesültet huztak ki. A kár több millióra rug. A falu lakosságának legnagyobb része jelentékeny kárt szenvedett.

— Magyarország javára döntött egy operának Magyarországot ellen indított perében a párisi döntőbíró. Párisból jelentik: A francia—magyar vegyes döntőbíró Delabarra volt mexikói köztársasági elnök elnöklésével mai ítélezt Walter Carlo, francia operanékesnek a budapesti opera ellen indított kártérítési perében. A döntőbíró Walter Carlo kérését elutasította.

Ne szalassza el szerencsését!

A csl. oszt. sors-játék lényegesen meg lett javítva az új játékhöz, melynek húzása már f. é. július hó 20-án kezdődik. Rendeljen azonnal, tekintettel a készlet csekély voltára, sorsjegyet a szerencséséről mindenütt közismert

UNGÁR BANKHÁZTÓL
Kosice (Kassa) Malom-u. 20., ahol a legutóbbi húzáson többek között 200.000, 60.000, több 50.000 stb. stb. nagy nyeremények lettek megnyerve. A sorsjegyek árai: 1/1 80, 1/2 40, 1/4 20 és 1/8 10 k. Nevezett cég szívesen szolgál prospektussal és felvilágosítással.

SPORT

Vasárnapi sportesemények

A Ferencváros legyőzte a Kinizsit. Budapest—Brassó 6:1. A Haggibbor veresége Marosvásárhelyen. A Haggibbor uszóversenye

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapest válogatott csapata Brassóban, az FTC Temesváron győzött tegnap délután a nemzetközi találkozásokon. A mérkőzések értékét azonban illuzióriussá teszi az az ismert hadügyminiszteri rendelkezés, amellyel a katonáskodó játékosoknak eltiltották a magyar futball-csapatok elleni szereplést. A rendelkezés, valamint a magyar csapatoknak az országból való kitiltása elsősorban a bukaresti sajtó, főleg az „Universul” és a „Cuvantul” kampányának eredményeképpen következett be, amelyek „erkölcsi lehetetlenségnek tartják, hogy míg Bethlen gróf a tiranoni békeszerződés ellen dolgozik, addig Romániában magyar csapatokat ünnepeljenek”. Ez adta meg az impulzust a fönti rendelkezésekhez. Így sem Brassó válogatottja, sem pedig a Kinizsi nem szerepeltethette katonajátékosait, a magyar csapatok vendégszereplése pedig előreláthatólag az FTC lekötött mérkőzéseinek lebonyolításával hosszú időre bezárul. Az eredményeket alább adjuk:

Temesvár. FTC—Kinizsi 2:1 (1:0). A csaknem komplett FTC biztosan győzött Turai és Dán góljaival. A Kinizsi gólját Semmler lötte. Bukovi, Turai és Rázsó váltak ki az FTC együtteséből.

Brassó. Budapest válog.—Brassó válog. 6:1 (4:0). Takács (3), Szentmiklóssy és Rémay II. a góllövők. A brassói csapatban az előmérkőzésen is résztvevő játékosok is szerepeltek.

Kolozsvár. Kolozsvár vál.—Nagyvárad vál. 1:0 (0:0). Alacsony nívón mozgó szezonvégi találkozás. Cipcigan rugta a győztes gólt. A kolozsvári csapat a következő összeállításban szerepelt: Szatmári, Chifor, Kriehoffer, Fazekas, Ghilezan, Schults, Blaj, Fahn, Rakitovszky, Giurgiu II., Cipcigan.

Marosvásárhely. MSE—Haggibbor 2:0 (2:0). Az öt tartalékkal spēkelt Klein, Pollák és Fahn nélkül szereplő Haggibbor vereséget szenvedett a lelkes marosvásárhelyi csapattól, amelynek góljait Csatt és Bányai rugták. A Haggibborban ezuttal dr. Hirsch is játszott, aki a nyári szezonra játékedélyt nyert a szövetségtől. Kivüle Reményi, Rosenfeld I., Szilágyi és Ordentlich váltak ki az együttesből.

A Haggibbor uszóversenye

Kiváló rendezésben, népes mezőnyekkel és helyenként jó eredményekkel zajlott le a Haggibbor kerületi uszóversenye. Az egyes versenyszámok értékes és izgalmas küzdelmet hoztak. Különösen feltűnő volt a Haggibbor fiatal hölgyversenyzőinek felvonulása, akik — közöttük elsősorban Hecht Eva, Kende Lili, Hecht Duci, Rosenfeld Piri — elsőrangú teljesítményt nyújtottak. A férfi versenyzők közül Mancz István klasszisa magaslott ki. A sikerült ver-

seny rendezése elsősorban Sugár Andor, a Haggibbor uszószakosztályának nevéhez fűződik. Kivüle dr. Kepes Imre és Biró Andor alelnökök fáradoztak a verseny sikerének és sima lebonyolításának biztosításán. Az eredményeket alább adjuk:

50 m.-es női melluszás. 1. Rosenfeld Haggibbor 45'6 mp. 2. Genersich KAC. 3. Bilkei Haggibbor.

3x50 m.-es szenior gyorsstaféta. 1. Universitatea. 2. Haggibbor.

3x50 m.-es vegyes gyermekstaféta. 1. Haggibbor. 2. KAC.

25 m.-es leánygyermekverseny. 1. Rosenfeld Haggibbor 19'5 mp. 2. Hecht Duci Haggibbor.

100 m.-es szenior gyors. 1. Mancz H. 2. Orosz KAC. 3. Földes H.

400 m.-es szenior mell. 1. Giurgiu II. U. 2. Asztalos KAC. 3. Kardos Haggibbor.

3x50 m.-es szenior vegyesstaféta. 1. Universitatea. 2. KAC.

50 m.-es gyermek gyorsuszás. 1. Singer Haggibbor 36'8 mp. 2. Dózsa KAC. 3. Deutsch Haggibbor.

50 m.-es szenior gyorsuszás. 1. Mancz Haggibbor 30'9 mp. 2. Giurgiu II. Universitatea. 3. Orosz KAC.

100 m.-es szenior hátuszás. 1. Ballo KKASE 1 perc 35 mp. 2. Asztalos KAC. 3. Feuerstein Haggibbor.

200 m.-es szenior melluszás. 1. Asztalos KAC 3 perc 14 mp. 2. Kardos Haggibbor.

50 m.-es női gyors. 1. Hecht Éva Haggibbor 39'3 mp. 2. Rosenfeld P. Haggibbor. 3. Kende Lili Haggibbor. Hecht Éva gyönyörű stílussal győz.

50 m.-es ifj. hát. 1. Benedek KAC 46 mp. 2. Balló II. KKASE. 3. Farkas H.

100 m.-es ifj. mell. 1. Geréb KKASE 1 perc 31'1 mp. 2. Tomai NTK Nagyenyed. 3. Török KAC.

50 m.-es gyermek mell. 1. Biró KAC. 2. Schuller I. KAC. 3. Deutsch H.

3x50 m.-es női vegyesstaféta. 1. Haggibbor A) 2 perc 27. mp. 2. Haggibbor B).

3x50 m.-es ifj. gyorsstaféta. 1. KKASE. 2. Haggibbor.

Műugrás. 1. Hankó KKASE 70'8 pont. 2. Bence KKASE 57'7 pont. 3. Török KKASE 53'8 pont.

Vízipóló. Haggibbor, KAC, U. komb.—KKASE 4:2 (0:1).

A verseny mérlege:

	I.	II.	III.	hely	pont
1. Haggibbor	8	6	8		66
2. KAC	3	9	2		44
3. KKASE	6	3	3		42

Az aranyeres vértést, viszketést, nedvezést csak a HAEMORSAN szünteti, mert az nemcsak a következményt, hanem az okot is meggyógyítja.

— Lángokban áll egy aacheni hotel. Aacheuból jelentik: A Barbarossa-szálló, amelyet nemrégiben lakásokra parcelláztak fel, kigyuladt. Egy fiatalember és egy gyermek benne égett a szállóában. Többen kifeszített ponyvára ugráltak le és sértetlenül maradtak. A tűz még tart.

Idegbajosok

gyógyulásukat

a 70 ágyval modernül berendezett

Nerva

Szanatóriumban

Cluj-Kolozsvár

találják. Napi 300—400—500 lejtől kezdve — orvosi kezeléssel együtt teljes ellátás.

A FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

K

Román legjob

A francia

(Bucuresti)

tudósítójától.) csolatok kim francia keresk ban és ez a a román piac hivatalos fran tekintést ad helyzetéről, fejlődésével. lassu, amit a vésével igyek retes külker hogy Német Magyarország áruk 61 száza viszont expo ben az ország

A Román között el

holott ez az az 1923. évi ország ezzel évben a román 1923-ban pe tavaly elérte és állandóan

A román e

amely a kivít Utána rögtön lékkal. Mindk petróleumot olcsóbb vízi mutatóban szemben az 1 és az 1913. é elsősorban kurozot, búzá vizont könny felselyemáruk

A lengye használása.

földi szállítás csönkocsikat ve tól. A kölcsön diszponál, más társaságok meg részére küldik, kocsikat kaptak hatnak teherko utközben meg el a kísérőlevé rendeltetési áll direkt címre ér jében fogják egyetlen idege tovább az orszá határtól a ra maximálisan 75 MÁV-kocsikért zetni, de a koc

Megindult Románia és

iala Oficiala”, a mában megjelen ország között nagyon megköt telt és sok feles meg az exportör nyított árukat k és nem kell g tranzitálásról, a veszteséggel jár kívül a feladó e vonalakra eső f cimzettel utánvét

Közgazdaság

Románia legnagyobb szállítója Németország, legjobb vevője pedig Magyarország és Ausztria

A francia áruk lassu térhódítása a román piacon. A bukaresti francia kereskedelmi hivatal a belső gazdasági helyzetről

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román-francia gazdasági kapcsolatok kimélyítésére egy hivatalos jellegű francia kereskedelmi hivatal működik a fővárosban és ez a hivatal havonta bulletinokat ad ki a román piac eseményeiről és alakulásáról. A hivatalos francia lap júliusi száma általános áttekintést ad Románia kereskedelmi és gazdasági helyzetéről, kapcsolatban a francia érdekek fejlődésével. Ez a fejlődés azonban nagyon lassu, amit a bulletin az ország földrajzi fekvésével igyekszik megmagyarázni. A már ismeretes külkereskedelmi adatokból is kitűnik, hogy Németország, Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és Lengyelország az importált áruk 61 százalékát szállítják Romániának, amely viszont exportfőlségeinek 47 százalékát ezekben az országokban értékesíti.

A Romániába importáló országok között első helyen áll Németország 1923 százalékkal,

holott ez az arány tekintélyes visszaesést jelent az 1923. évi 22-69 százalékkal szemben. Franciaország ezzel szemben, amely a háborút megelőző évben a román importban csak 5-79 százalékkal, 1923-ban pedig 6-62 százalékkal szerepelt, tavaly elérte a 8-08 százalékot és ez a növekedés állandóan fokozódik.

A román export legjobb piaca Magyarország,

amely a kivitt áruk 14-64 százalékát vette fel. Utána rögtön Ausztria következik 13-80 százalékkal. Mindkét ország főként gabonát, fát és petróleumot importált, felhasználva a dunai olcsóbb vízi utat. Franciaország ebben a kimutatásban csak 6-27 százalékkal szerepelt, szemben az 1923. évi 10-62, az 1922. évi 9-65 és az 1913. évi 9-47 százalékkal. A franciák elsősorban kukoricát, fűrészárut, babot, benzint, rozst, búzát és más agrártermékeket vásároltak, viszont könnyű gyapjuszöveteket, vascsöveket, félselyemárkat, pamutszöveteket, finom bőrö-

ket, cipőket, autókat és autókellékeket hoztak az országba.

A francia hivatalos bulletin ezután az ország belső gazdasági helyzetét ismerteti vázlatosan. Megállapítja, hogy a petróleum exportilletékének redukálásával a kivitel valamennyire javult ugyan, a krízis azonban még nem múlt el. Az ország kereskedelmi életét általában változatlanul az üzletelenség dominálja az árak magas volta miatt. Az import nem érte el a normális állapotokat.

A változtatások száma továbbra is növekedőben van.

A pénzpiac némi enyhülés tapasztalható és a bankok valamennyire csökkentették a kamatlábat, amely a jelek szerint nem éri el többé a közelmúltbeli túlhajtott nívót. A lej árfolyama továbbra is stabil és a bankjegyforgalom hosszabb idő óta változatlan. A vasúti szállítás tekintetében nem lehet lényeges javulást érezni. A tarifa nagyon drága, ami különösen a fa és petróleum kivitelét befolyásolja hátrányosan.

Igen érdekes adatokat tartalmaz a rotterdami román főkonzul jelentése,

amelyet most küldött meg a kormánynak Hollandia és Románia kereskedelmi relációira vonatkozólag. A jelentés szerint Románia 1926-ban Hollandiába 25 millió 717 ezer hollandiai forint értékű fát, gabonát, hüvelyeset és olajmagot vitt ki, ami kisebbséggel visszaesést jelent az 1925. évi 27 millió 890 ezer hollandi forintnyi exporttal szemben. Románia az elmúlt évben majdnem hétmillió forinttal kevesebbet érő holland árut importált, mint 1925-ben, amikor csak hajókért és Fokker repülőgépekért majdnem másfélmillió hollandi forintot fizetett ki Románia. A tavalyelőtti hárommillió 345-486 forinttal szemben 1926-ban Hollandia 1 millió 511 ezer forint értékű festéket, mezőgazdasági gépeket, gyapjuszöveteket, kakaót, viaszt, szappant, aszfaltot, gyantát, olajokat, zsiradékot, kávé, stearint, zsirsavakat, lámpákat és más közszükségleti cikkeket exportált Romániába.

A kisiparosok forgalmi és luxusadója.

Az új forgalmi és luxusadó-törvény 11-ik szakaszára való hivatkozással a pénzügyminisztérium a következőképpen intézkedett a kistermelők által fizetendő forgalmi és luxusadó behajtásáról: A május 1-től december 31-ig terjedő időre a tavalyi megfelelő periódusban fizetett adó fizetendő. Azoknál, akiknek 1926-ban nem volt iparengedélyük, vagyis nem fizettek forgalmi adót, a globális adót kivétő bizottság által megállapított tisztajövedelem kétszerese alapján vetik ki az 1927. évi fordalmi és

luxusadót. A megállapított összeget 8 egyenlő havi részletben kell fizetni. A pontatlan fizetőket az esedékes összeg kétszeresével fogják megbírságotolni.

Az adók behajtása nem szünetel a választások alatt. Megírtuk, hogy a választásokra való tekintettel a pénzügyminiszter elrendelte az adókvetési és felelősségi bizottságok működésének felfüggesztését. A folyamatban levő ügyeket a mai napon befejezik és egy újabb miniszteri rendelet értelmében a bizottságok augusztus elsején kezdik meg újra munkájukat. Hír szerint az adómunkálatokat más összetételű bizottságok fogják folytatni, amelyeket július 20 és 30 között fognak megalakítani. Az adókvetések felfüggesztése nem vonatkozik azonban az adófizetésre, mert — mint Bukarestből jelentik — a pénzügyminisztérium utasította az adókvető bizottságok elnökeit, hogy a munkálatok újrafelvételéig is az adómegállapítási jegyzőkönyveket kézbesítsék ki a feleknek, az adóhivatalok pedig kezdjék meg az adók behajtását. Az adó behajtása az év első hat hónapjára fog történni, vagyis egyszerre hathónapi adót kell fizetni a conto gyanánt a július decemberi-félévre. Ma délelőtt egyébként Bratianu Vintila tanácskozást folytatott a pénzügyi inspektorokkal, akiknek instrukciókat adott az adóbehajtásra vonatkozólag. A pénzügyminiszter kifejtette, hogy a behajtás a lehetőséghez képest eszközözendő és különösen a mezőgazdasági vidékeken a termés behordása után fogatosítandó.

A cseh porcellán előretörése a román piacon.

A cseh kereskedelemügyi minisztérium — amint jelentettük már — a napokban tette közzé külkereskedelmi statisztikáját, amelynek adataiból többek között az is kitűnik, hogy a román-cseh külkereskedelmi viszony az utóbbi év folyamán nagymértékben kiszélesült, Románia főleg gabonát és élőállatot szállít a szomszédos köztársaságba, míg Csehszlovákia ipari cikkeivel és félgártnányaival szerepel a román piacon. A statisztikából kitűnik például, hogy a cseh porcellánárú, amely egyre jobban veszti el a külföldi piacait, Romániában igen keresett cikk és a cseh porcellánexportnak egyik legfőbb piaca. Ez annál feltűnőbb, mert a román porcellángyárak az utóbbi időben minőségben elsőrangú árut állítanak elő, amely különösen a közszükségletben feltétlenül megállja a versenyt a külföldi áruval szemben. Ennek ellenére a cseh porcellán árban még itt a belső piacon is erős versenytársa a román árunak, aminek főleg az a magyarázata, hogy a cseh ipar óriási kedvezményekkel (vám, vasut stb.) dolgozik, míg ezzel szemben az új román vámtarifa alig védi a belső ágazati gyártást. Ennek a tarthatatlan állapotnak máris vannak következményei. A kolozsvári „Iris“-porcellángyár például, amely az ország egyik legnagyobb kerámiai gyára, a napokban bejelentette, hogy kénytelen leépíteni és a munkásoknak egy részét elbocsátani.

A kolozsvári bankok nyári munkarendje.

A kolozsvári vezetőpénzügyintézetek ma közös kommunikét adtak ki, amelyben bejelentik, hogy a mai naptól augusztus 31-ig, a hétfői napot kivéve, nem tartanak délutáni pénztári órákat.

Hirdessen az Uj Keletben

Tőzsde

A lej javulása további árfolyam lemorzsolódást idézett elő a devizapiacra. Az irányzat lanyha, élénk kínálattal.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich ...	3185—3195	—	—	491 ¹ / ₂	3195	11041	13678	650	19247 ⁵ / ₈
Newyork ...	165—165 ¹ / ₂	51962	51956	2554	166	57370	71050	3375	—
London ...	804—807	252350	252337	12402	805	2786	3450 ¹ / ₄	16395	48562
Páris ...	650—655	2034	2034 ¹ / ₂	—	651	2247 ¹ / ₂	2783	13230	39162
Milano ...	920—930	2882 ¹ / ₂	2865	140 ¹ / ₄	920	3165	3923	18687	554 ¹ / ₂
Prága ...	490—495	1539	1539	—	491	169975	210525	—	2961 ¹ / ₄
Budapest ...	288—2900	9050	9055	—	29	—	12374	58962	—
Belgrád ...	—	913	913	—	298	1008 ³ / ₄	1249 ¹ / ₄	5947 ¹ / ₂	176
Bukarest ...	—	314	315 ¹ / ₂	1540	—	351	334 ¹ / ₂	2060	—
Vársó ...	—	58	5800	—	18	6420	7930	37787	—
Bécs ...	2320—2330	7310	7310	—	2330	8072 ¹ / ₂	—	47487	—
Berlin ...	3930—3940	12312	12314	—	3935	13597	16835	79975	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 315¹/₂, Páris 1540, Budapest 351, Bécs 33450, Prága 2060.

Megindult a közvetlen teheráruforgalom Románia és Magyarország között. A „Foiata Oficiala“, a CFR hivatalos lapja legutóbbi számában megjelent a rendelet Románia és Magyarország közötti teheráruforgalomról. Az egyezmény nagyon megkönnyíti a Magyarországra való kivitel és sok felesleges munkától és költségtől kiméli meg az exportörököt. Ezután a Magyarországra irányított árukat közvetlen fuvarlevéllel lehet feladni és nem kell gondoskodni a határállomásokon a tranzitálásról, ami eddig külön költséggel és idővesztéssel járt. Az egyezmény értelmében ezenkívül a feladó ezután nem köteles a magyarországi vonalakra eső fuvarbért előlegezni, hanem ezt a címzettel utánvételeztetheti.

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.

Kárpitos kellékek, zsinagógák,
kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

A Kadima- nyomda

csak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít

Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 10-47

Hölgyeim kalap- ujjdonságok

Megérkeztek a leg-
szébb tavaszi
Cluj, Cal. Reg.
Ferdinand 3 sz.
(Wesselényi u.)
Hátul az udvar
ban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth
érdekes, vonzó könyve
a néhai nagy erdélyi
országos főrabbi:
Mareh Jecheskel életé-
ről és családjának el-
ágazásáról a mainapo-
kig. Egyben felöleli
az egykorú erdélyi
zsidóság történelmét.

Rabbenu Jecheskel

Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hichler:

Der Sohn des Moses Mautner

Regényes történet a bécsi zsidók életéből.

Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek

(Két kötetben.) Regény a 18-19. század
magyar zsidójának életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-
ajándéku. 10 zsidótár-
gyu könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József
regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). —
Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szent-
földön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. —
Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és
gólusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések
zsidógyermek részére) (75 helyett) 55
Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80
lei helyett)..... 50

Az olcsó könyvesoport és a három leszállított áru
könyv együttes ára 260 lej és portóköltség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

Tennis-nadrág 500 L.

Vászon-öltönyök

Lüster-saccók

NEUMANN M Cluj férfi- és
fiu-ruha áruhaza,
Piata Unirii 14.

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségek

Nemcsak a

kereskedőknek,

hanem az

iparosoknak

gyárosoknak

is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a
luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó
törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvosztályában. — Mármarosszigeten: Fried
Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-
maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betű-
vel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Allást-
keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja
előre fizetendő. Jelígelés levet csak úgy továbbítunk
ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja**
250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Kereskedők figyelmébe!

Ajánlok Erdélyszerte elismert שטרענארט. כשר
a nagyvárad rabbinátus által Hechscherrel ellá-
tott, legtisztábbban kezelt és frissen olvasztott

libazsirt

Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Szódavizes, kristályvizes
üvegeket veszek. Ajánla-
tokat a kiadóhivatal to-
vábbít. 2872

Képviselőt

keres külföldi

Magánbank

(csehszlovák osztály-
sorsjáték eladási hely is)
Üzletágai: mindenemü
bankügyletek. Levelek
„Magas kereset”-je igére
a „Faktor”-hirdetési iro-
dához, Bratislava, Du-
najska 20 alá küldendők

Elveszett Széchenyi-té-
ren és Postakert-utcán át
egy feketekötésű 40x60 cm.
nagyasú számlakönyv. —
Megtaláló Mezei vendég-
lősnél Reg. Ferd. 70 alatt
1000 lej jutalomba részesül

Ismert jófogalmu שר
élelmiszer üzlet azonnal át-
adó. Cim a kiadóban.

Nagy raktárkészlet miatt elad legdiva- tosabb női kalapokat 250 leitől.

Női és férfi

kalapokat

gyárt, fest, tisztít
és formál legjütá-
nyosabban és pon-
tosan. Girali és pa-
gama kalapokat 24
órp alatt hófehére
tisztít **Hecht**
kalapüzem. — Cluj
Egyetem-u. 3. sz.
Fiókja Dej, Kovács
S-u. 1.

Metropoltól félpernyire
egy félig kész ház eladó.
Ertekezni Str. Baron L.
Pop 10. sz. Fraternitas-
nyomda

Élveztesd a legmag-
sabb napi aron vásárola

Tacâmul

ezüstáru és evőeszköz-
gyár, Cluj, Str. Jorga
11-a.

Legjobban tisztít
férfi szalma-
és panama-

kalapo- kat FEHÉR

Str. Memorand. 21
(v. Unió-u.)

Géphímzést olcsón vállal-
lok. Házhoz is elmennék.
Vasut-utca 1. — Jammer
Szerén.

Szenzációs könyvujjdonság!

H. G. WELLS

A művészetek fejlődése a legrégebb időkől a mai napig

Ára félbörkötésben 640 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Szerkesztősé
hivatal és r

Cluj-Kolozsvár
L. Pop (Brassa

Telefon
szerk. és kiad
9-77

Ha. N. Sz. —

Egyes szám á
advaron és vic
Bukarestben is

1927 július 6

Utravalóul
urna elé jár
gári kötelese
jobb tanácsot,
a pártok és p
mak, hanem
nak meg, meg
nek eleven for
azt vizsgáljuk,
a bizalmunkra
tisztában kell
pártnak az élé
vezér-ég fogal
nyező, hanem
szerepet játszi
motivum. Még
lyosodott prog
a szocialista p
az a körülmén
országban ezt
van az angol
élen Macdonald
amelyet Leon
ról nem is be
egy napon em
alatt álló ang
tal fémljeltett
mindkét párt
gári liberálizm
mostani válaszi
polgári köteles
később ne láza
meg kell ismer
pártnak az élé

Azt szokták
siker igazolja.
ha nem arat és
azonban csak b
meg a helyét.
módunkban áll
és egy lezárt é
sikert, vagy sik
politikuskokat, a
sége voltak ká
jó politikuskok
igazolta őket.
fogássá válik a
politikust futó
megítelni.

A politikus,
rendelkezik a
bár politikai id
Nagyrománia g
megvalósult, eb
nak is oroszlan
tikai eredménye
hatók, vagyis k
ket még nem é

Maniu Gyul
Persona gr
Magyarországon
meghajlítani ger
tunus lett volna
volna az elveib
lehetett volna, h
tudták tenni mi
tek. De ő nem
tani a gerincét
mártíriumát, sen
elveiből. Megma
lisnak, aki csak
val vonta maga
figyelmét és a n
Vajjon rossz